

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

<p>Ceny prenumeraty: We Lwowie bez doręczenia do domu mies. zł. 2—, kwart. 6— z dostawą do domu mies. zł. 2-40, kwart. 7— Na prowincji z przesyłką pocztową mies. zł. 2-40, kwart. 7— Zagranicą mies. zł. 5—, kwart. 15—</p>	<p>Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17. Konto PKO Lwów № 504.044.</p>	<p>ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. P.</p> <p>Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty. Rękopisów esadestanych nie zwraca się.</p>	<p>CENA NUMERU 10 gr.</p>	<p>Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadesłanym i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w felcście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1— Tabelaaryczne o 50 proc. drożej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupne i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.</p>
---	--	---	--	---

Rezultaty rozmów angielskich mężów stanu w Rzymie.

Podróż rzymska premiera Chamberlaina i ministra spraw zagranicznych Halifaxa

rozpętała w prasie europejskiej i stała się burzą pogłosek, plotek i domysłów.

Część prasy zagranicznej stwierdziła stanowczo, że premier angielski udaje się do Rzymu, ażeby pośredniczyć w konflikcie francusko-włoskim; inne znów dzienniki również stanowczo dementowały tę pogłoskę, twierdząc natomiast, że wizyta angielskich mężów stanu w Rzymie będzie miała decydujące znaczenie dla sprawy hiszpańskiej. Dzisiaj, gdy wizyta premiera Chamberlaina i min. Halifaxa dobiegła końca, możemy obiektywnie ocenić jej rezultaty.

Nie należy przy tym zapominać o jednym zasadniczym momencie: wbrew wszelkim przypuszczeniom i domysłom podróż premiera Chamberlaina do Rzymu miała przede wszystkim charakter informacyjny.

Stosunki francusko-włoskie zostały oczywiście w czasie rozmów przepracowane w Rzymie wyczerpująco omówione. Ale omówienie to polegało na sprecyzowaniu przez Mussoliniego żądań włoskich i

nie doprowadziło do uzgodnienia stanowisk Anglii i Włoch w tej kwestii.

Mussolini natomiast podkreślił, że Włochy nie pragną wojny z Francją i zgłaszają gotowość do rokowań w sprawie swych rewindykacji. A zatem francusko-włoski konflikt pozostaje nadal otwarty.

W sprawie hiszpańskiej również nie zaszło nic nowego. „Jeżeli rząd republikański wycofa 10.000 ochotników cudzoziemskich, to i ja jestem gotów wycofać dywizję legionistów włoskich (około 10.000 — 12.000 ludzi) walczących obecnie po stronie gen Franco”, oświadczył premierowi Chamberlainowi — Mussolini. Tu zatem polityka Włoch nie ulegnie zmianie.

Wydaje się zresztą, że sprawa ochotników zeszła obecnie na drugi plan i odgrywa dziś stosunkowo małą rolę, albowiem zarówno Anglia, jak i Francja niechętnie widziałyby zwycięstwo Hiszpanii republikańskiej, całkowicie opanowanej przez wpływ Kremla. A zbytnej zależności Hiszpanii narodowej od osi Rzym—Berlin państwa „Entente cordiale” także nie potrzebują się obawiać.

albowiem wcześniej czy później Franco zmuszony będzie zwrócić się do nich po... pieniądze, których będzie potrzebował dla odbudowy zniszczonego wojną domową kraju.

Zarówno z głosów prasy włoskiej, jak i angielskiej wynika, że rozmowy rzymskie wykazały dobitnie zdecydowaną wolę obu mocarstw kontynuowania wspólnych wysiłków, zmierzających do utrzymania pokoju.

Virginio Gayda stwierdza wyraźnie na łamach „Giornale d'Italia”, że cele wizyty rzymskiej zostały osiągnięte. Stosunki angielsko-włoskie zostały wzmocnione i

układ kwietniowy zostanie w bliższej przyszłości uzupełniony dodatkowymi umowami, dotyczącymi posiadłości afrykańskich.

Debata w Sejmie nad budżetem Min. Opieki Społecznej.

Warszawa, 18. I. (PAT.) Komisja budżetowa Sejmu przystąpiła wczoraj do debaty nad budżetem Min. Opieki Społecznej.

Posiedzenie rozpoczęło się od obszernego referatu sprawozdawcy posła Zyborskiego.

Na czoło zagadnień społecznych w Polsce wybija się

sprawa przyrostu ludności i dostarczenie jej pracy.

Rok ubiegły przyniósł na rynku pracy niewątpliwie poprawę. Według statystyki ubezpieczeń społecznych, wzrost zatrudnionych w roku ubiegłym wynosił blisko 190.000, w sierpniu 1937 r. wyniósł 2.107.000, w sierpniu 1938 — 2.296.000.

SPRAWA ZATRUDNIENIA MŁODZIEŻY.

Szczególną pozycję zajmuje sprawa zatrudnienia młodzieży.

Z niecierpliwością oczekiwać należy konkretnych planów, które w realizacji mogłyby ująć masy dorastającej młodzieży w ramy twórczej pracy dla społeczeństwa i uchronić ją w ten sposób od destrukcyjnych wpływów bezpłodnego oczekiwania na pracę.

Poprawie zatrudnienia towarzyszy znaczne uspokojenie w stosunkach pracy najemnej, na co wskazuje spadek ilości i napięcia strajków.

Ogółem układów zbiorowych zawarło 1482. Zwrócono specjalną uwagę na budownictwo mieszkaniowe.

Pilnym i ważnym problemem jest

sprawa samorządu, któryby zastąpił rządy komisaryczne.

OPIEKA ZDROWOTNA.

Olbrzymi dział pracy Ministerstwa, to opieka zdrowotna.

Przyrost naturalny w Polsce spada

z roku na rok, podobnie jak w innych krajach europejskich. Szczególnie ważnym jest spadek umieralności niemowląt, który z 15,1 zgonów na 100 urodzeń żywych w roku 1938 obniżył się do 13,6 zgonów w roku 1937.

Mamy braki poważne pod względem aparatu leczniczego. Obecnie wypada na 10.000 mieszkańców 3,7 lekarza, gdy Niemcy mają 7,4, a Czechosłowacja 6,5. W części ma zaradzić temu brakowi kreowania obecnie nowa wyższa uczelnia w Łodzi.

Opieki nad dziećmi i młodzieżą została w ostatnich latach podniesiona do właściwej godności, co jest specjalną zaletą obecnego ministra.

Specjalne miejsce w opiece nad młodzieżą zajmują Junackie Hufce Pracy, które na podstawie dekretu Prezydenta z roku 1936, zostały podporządkowane Ministerstwu Spraw Wojskowych.

DZIAŁALNOŚĆ POMOCY ZIMOWEJ.

Pomoc zimowa w ostatnich latach daje nieocenione usługi w akcji opiekuńczej. Korzysta z tej pomocy w okresie zimy także znaczna ilość dorosłych bezrobotnych, przeważnie żywicieli rodzin. W marcu zeszłego roku

udzielono pomocy 375.814 osobom.

Na administrację pomoc zimowa wydała zaledwie 1,08 pct zebranych ofiar.

Ilość bezrobotnych, zarejestrowanych, mimo dużego przyrostu naturalnego i emigracji ze wsi do miast, nie wykazuje poważniejszych zmian. Ilość poszukujących pracy wynosi w roku 1936 — 488.576, w roku 1938 — 549.271. Są to liczby maksymalne, notowane w lutym. Na dzień 30. 11. 1938 roku ilość poszukujących pracy wynosiła 291.549, to znaczy o 44.660 mniej niż w tym samym dniu roku ubiegłego.

Obiektywnie trzeba stwierdzić, że działalność Funduszu Pracy w bieżącym roku budżetowym doznała znacznego pogłębienia. Niemniej doniosłą innowacją w działalności Funduszu Pracy jest koncentracja kredytów. W roku bieżącym Fundusz Pracy zainicjował po raz pierwszy

finansowanie tak kapitalnych inwestycji, jak budowę kanału Gopło—Warta, kanału węglowego Spytkowo—Kraków, kanału przemysłowego w Gdyni, budowę hydroelektrowni w Turniszkach pod Wilnem.

Fundusz Pracy traktuje ze szczególną życzliwością i zrozumieniem potrzeby inwestycyjne ziem wschodnich.

Wyodrębnione akcje w ramach budżetu Funduszu Pracy stanowią budowa mieszkań robotniczych.

Poważnego wysiłku ze strony Ministerstwa Opieki wymagał powrót Zamościa.

Preliminarz budżetowy Ministerstwa Opieki na rok 1939-40 zamyka się kwotą 67.347.000 zł. i jest o 588.900 zł. wyższy od budżetu zeszłorocznego. Budżet nie odpowiada przekraczającym go potrzebom, stwierdzić jednak trzeba z zadowoleniem, że kurczenie budżetu służby „Opieki społecznej” zostało zahamowane.

Na zakończenie swego referatu pos. Zyborski wniósł następującą rezolucję: Wobec stałego wzrostu zadań, stojących przed Ministerstwem Opieki Społecznej i ich zasadniczego znaczenia dla państwa i jego obronności, komisja budżetowa wzywa rząd, by przy układaniu budżetu na rok 1940-41 i lata następne wydatnie zwiększył kredyty w części 14-tej, stosownie do rosnących potrzeb.

Pierwszy w dyskusji przemawiał pos. Gdula, który poruszył cały szereg bolączek świata pracy. Przymus zawierania umów zbiorowych winien być rozszerzony na szereg przedsiębiorstw, które dotąd nie są nim objęte.

Mówca domaga się przyznania robotnikom-ochotnikom z lat 1914—20 tych samych praw przy uzyskaniu pracy, co dla uczestników walk o niepodległość.

Pos. Pietrzak podkreśla, że sumy zawarte w budżecie tego resortu są niewystarczające. Zwłaszcza dotyczy to działu inspekcji pracy.

Pos. Lechnicki zapytuje się, czy są dokonane badania nad całokształtem zagadnień potrzeb mieszkaniowych robotników.

Pos. Szymanowski omawia fatalny stan, w jakim znajduje się obecnie Szczawnica. Jest to jedno z uzdrowisk o najwyższej wartości leczniczej, a tym czasem jego wyposażenie w urządzenia najbardziej niezbędne dla kuracjusza, jest doprawdy godne pożałowania.

(Dalszy ciąg na str. 3-ciej)

Wyjaśnienie w sprawie rokowań polsko-litewskich.

Warszawa, 18. I. (PAT.) W prasie polskiej sprzed kilku dni ukazały się przedrukowane wiadomości, pochodzące z prasy zagranicznej o tym, jakoby podczas niedawnych rokowań polsko-litewskich Polska zobowiązała się m. in. do korzystania z tranzytu litewskiego w wysokości 450 tys. litów i do przerabiania w Kłajpedzie materiałów drzewnych na sumę 750 tys. litów.

Wytyczone zostaną granice pomiędzy Sudanem, Kenią i Somalią brytyjską z jednej strony, a Afryką włoską z drugiej.

Prasa angielska komentuje wizytę Chamberlaina jako krok rozważny i kładzie główny nacisk na atmosferę przyjaźni i serdeczności, w jakiej się ta wizyta odbyła. Podkreśla się również znaczenie kontaktów osobistych między szefami rządów obydwu państw.

Resumując powyższe spostrzeżenia, zaryzykować możemy twierdzenie, że wizyta rzymska angielskich mężów stanu

pozostała nie tylko bez żadnego wpływu na konflikt francusko-włoski,

wywołany rewindykacjami Imperium włoskiego, lecz że wykazała ona również jasno, że pomimo odmiennych poglądów na tę sprawę, Anglia kontynuować będzie współpracę z Włochami,

zapoczątkowaną układem z 16-go kwietnia 1938 r. Nie oznacza to, by Anglia opuszczała swego partnera w chwili

Według wyjaśnień kół poinformowanych, rząd polski przystępując do regulowania z Litwą zagadnienia wzajemnego tranzytu towarów, nie wziął na siebie w stosunku do Litwy zobowiązań co do cyfrowego zapewnienia jej tranzytu, ani też co do przerabiania w Kłajpedzie polskich materiałów drzewnych.

dla niego trudnej: jest tylko dowodem, że W. Brytania nie widzi, ażeby konflikt francusko-włoski tangował jej interesy i

nie zamierza mieszać się do sprawy, która — jej zdaniem — powinna być załatwiona między obiema stronami zainteresowanymi.

Znacznie mniejszą dyskrekcję wykażał partner strony przeciwnej, mianowicie Rzesza Niemiecka, której 2-krotnie enuncjacje, ogłoszone w czasie rozmów premiera Chamberlaina i ministra Halifaxa z premierem Mussolinim i ministrem Ciano dowiodły, iż Niemcy popierają swego partnera „osi” w sprawach śródziemnomorskich.

Pomimo więc, że wizyta premiera Chamberlaina nie doprowadziła do żadnych zasadniczych zmian w sytuacji politycznej ogólnoeuropejskiej, przyczyniła się ona jednakże do odprężenia i wyjaśnienia sytuacji na odcinku angielsko-włoskim.

I to należy uznać za istotny jej rezultat.

Wiadomości bieżące.

18	Sroda
	Pryski Jutro: Henryka
	Wschód słońca 7:41 Zachód 15 49

TEATR WIELKI.
Sroda godz. 19.30 „Dzień bez kłamstwa”.
Czwartek godz. 19.30 „Bal maskowy” opera.
Piątek godz. 19.30 „Świętoszek” premiera
Sobotą godz. 19.30 „Carmen” opera.

TEATR ROZMAITOSCI.
Teatr nieczynny.
Sobota godz. 19.30 „Freuda teoria snów”

KINOTEATRY:
APOLLO ul. Chorążczyzny 5: „Zebrak w pupurze”.
BAŁTYK pl. Strzelecki: „Batalia nieustraszonych”.
CASINO Legionów 5: „Maria Antonina”.
CHIMERA Akademicka 8: „Czar nocy majowej”.
EMPIRE Legionów 5: „Zakochana pani”.
EUROPA Akademicka 3: „Purytanin”.
KOPERNIK Kopernik 9: „Podłotek”.
MARYSIENKA pl. Smolki: „Granica”.
MIRAZ pl. Mariacki 10: „Podwójne węzły” i „Kurtызana i żołnierz”.
MUZA 3-go Maja: „Naga prawda”.
PALACE Legionów 1: „Cyganka”.
PAX Franciszkańska 1a: „Róża” oraz kolorowy dodatek.
RAJ pl. Mariacki: „Tango Notturmo”.
RIALTO pl. Akademicki: „Pietro wyżej”.
ROXY Kętrzyńskiego 56: „Mała i wielka miłość”.
STYLOWY Szaszkiewiczza 5: „Strachy” i rewia z Brodnickim.
SWIATOWID, ul. Kuszewicza: „Statek niewolników” oraz „Pasażerka na gapę”.
TON, Pasaż Mikołascha: „Mocni ludzie” i „Ostrożnie Profesorza”.
UCIECHA Pasaż Mikołascha: „Postrach Mongoli” i rewia.

— „DZIEŃ BEZ KLAMSTWA” PO CENACH ZNIŻONYCH. Dzisiaj o 7.30 wieczorem dana będzie w Teatrze W. wesoła komedia amerykańska p. t. „Dzień bez kłamstwa” po cenach znacznie niższych. Deskonają obsadę ról głównych tworzą pp. H. Chanicka, N. Karasińska, G. Oranowska, J. Zmijewska oraz pp.: B. Samborski, M. Węgrzyn, J. Staszewski, T. Surowa i St. Larewicz. Reżyseria St. Daczyńskiego.

— OPERA „BAL MASKOWY” W TEATRZE W. Jutro, 19 bm. odegrana zostanie w Teatrze W. opera Verdiego „Bal Maskowy” z znakomitą śpiewaczką Wandą Werbzińską w roli Amelii. Dalszą obsadę partii głównych tworzą pp.: Hinglerówna, Z. Czeplówna, oraz E. Wejsis, Z. Dolnicki, J. Romanowski i St. Tarnawski. Dyryguje kapelmistrz J. Lehrer. Reżyseria A. Uluchanowa. Dnia 21 bm. dana będzie opera „Carmen” z W. Werbzińską w partii tytułowej, następnie dn. 24 bm. „Rigoletto” z Adą Sari w roli Gildy.

— PREMIERA „ŚWIĘTOSZKA” W TEATRZE W. W piątek, 20 bm. o 7.30 wiecz. odbędzie się w Teatrze W. premiera „Świętoszka” Moliera z udziałem B. Samborskiego w roli tytułowej. Dalszą obsadę ról głównych tworzą pp.: I. Breneczy, H. Chanicka, N. Karasińska, J. Zmijewska, oraz pp.: I. Guttner, R. Hierowski, Wł. Ratschka, Wł. Nieprzewski i W. Klecki. Reżyseria St. Daczyńskiego. Dekoracje i kostiumy projektu M. Różańskiego.

— POWTÓRZENIE „FREUDA TEORII SNÓW” W TEATRZE ROZM. Wobec wielkiego powodzenia, jakim cieszyły się gościnne występy artystów warszawskich, Haliny Cieszkowskiej i Tadeusza Frenkla w komedii A. Cwojdzńskiego pt. „Freuda teoria snów”, przedstawienie to dane będzie jeszcze 21 bm. o 7.30 i 22-go o 3.30 popoł. i 7.30 wiecz. w Teatrze Rozm. również z udziałem H. Cieszkowskiej i T. Frenkla. Ceny miejsc normalne.

— ODCZYT T. BOYA-ZELEŃSKIEGO, odwołany w poniedziałek z powodu niedyspozycji prelegenta, odbędzie się w piątek, 20 bm. o 16.30 w Teatrze Rozmaitości. Prelegent będzie mówił o „Świętoszku” Moliera.

— STANISŁAW DRABIK SPIEWA WE LWOWIE. Dyrekcja opery lwowskiej zaprosiła ponownie na gościnne występy znakomitego bohatera sceny tenora scen polskich i zagranicznych Stanisława Drabika, który swoimi kreacjami Stefana w „Strasznym Dworze” i Cavaradosiego w „Tosce” zdobył przed kilkoma miesiącami wielki sukces na lwowskiej scenie. Tym razem dnia 21 bm. Stanisław Drabik zaprezentuje się lwowskiej publiczności w operze „Carmen” w popisowej partii Don Josego, której jest świetnym wykonawcą.

— „PRZYSZŁA GASKA DO KACZUSZKI”. Wesoły poranek bajek i wierszyków dla dzieci i młodzieży odbędzie się w niedzielę o godz. 11.30 przedpołudniem w sali Polskiego Tow. Muzycznego. Święta recytatorka Maria Helclówna opowie najnowszą bajkę najwybitniejszych pisarzy: Tuwima, Brzechwy, Ossendowskiego, Kiplinga, itd. Utwory te będą ilustrowane przezroczkami oraz muzyką. Przy fortepianie p. Stanisława Sklepińska. Niskie ceny miejsc umożliwią najszerszym sferom usłyszenie tej interesującej produkcji.

KOMUNIKATY.

— 550 TYSIĘCY ODBIORNIKÓW SŁUŻY OŚWIĄCIE. W roku 1932 Polskie Radio liczyło na wsi nie dużo więcej ponad 75.000 odbiorników radiowych. Dzięki specjalnej polityce abonamentowej, stosującej

Minister WR. i OP. we Lwowie.

Dzisiaj rannym pociągiem przybył do Lwowa p. minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego prof. dr Wojciech Świętosławski. Na dworcu we Lwowie powitali p. ministra wojewoda lwowski Alfred Biłyk, kurator O. S. L. dr Kupczyński, pfk. Chochoźko Zajko i wicestarosta dr Dembowski. — Ponadto przybywającego p. ministra W. R. i O. P. oczekiwali wyżsi urzędnicy Ministerstwa, którzy przybyli do

Lwowa w dniu wczorajszym, a to: dyrektorzy departamentów dr Pollak i Pańkowski, naczelnicy wydziałów Stetkiewicz i Bombiński, wizytator Eckert i kierownik Łapiński.

W związku z przyjazdem p. ministra odbędzie się w dniu dzisiejszym zjazd inspektorów szkolnych z terenu kuratorium okręgu szkolnego lwowskiego.

San Domingo przyjmie emigrantów żydowskich.

Londyn, 18. 1. (PAT) Wśród projektów w sprawie kolonizacji żydowskiej rozważany jest w Londynie również projekt utworzenia kolonii żydowskich w ramach republiki San Domingo, na wyspie Haiti.

Według projektu, możliwym ma być osiedlenie na tych obszarach 100 tys. uchodźców żydowskich. Konsul generalny San Domingo w

Londynie oświadczył, że rząd republiki San Domingo gotów jest wydzielić Żydom znaczne obszary i pozwolić na osiedlenie się na warunkach, podobnych do przyznanych Żydom w Palestynie.

San Domingo, liczące przeszło milion mieszkańców i posiadające obszar 19.500 mil kw., jest krajem wybitnie rolniczym, którego głównymi produktami są cukier, tytoń i kawa.

Wyniki śledztwa w sprawie incydentu pod Munkaczem.

Budapeszt, 18. 1. (PAT) W sprawie zajść, jakie miały miejsce dn. 6 b. m. pod Munkaczem, miarodajne węgierskie sfery wojskowe komunikują, iż rząd węgierski zarządził w tej sprawie szczegółowe śledztwo celem ustalenia odpowiedzialności za zajścia.

Komisja śledcza, działająca następnie w łączności z węgiersko-czeskosłowacką komisją wojskową, doszła ostatecznie do wniosku, iż

wbrew zapewnieniom strony czesko-słowackiej — ze strony węgierskiej nie miała miejsca żadna prowokacja.

Śledztwo ustaliło następnie, iż incydent był wynikiem napaści na węgierską straż graniczną, która następnie zaalarmowała oddziały wojskowe, te zaś odparły napastników, przywracając sytuację pierwotną.

Pesymistyczne nastroje co do losów konferencji „okrągłego stołu”.

Londyn, 18. 1. (PAT) Pomimo wyrażenia przez naczelny komitet arabski w Bejrucie zasadniczej zgody na udział w konferencji okrągłego stołu, w kołach politycznych panuje pesymizm co do losów tej konferencji.

Koła zbliżone do ministerstwa kolonii twierdzą, że spośród wyższych urzędników ministerialnych zarzysowały się na tle zwołania konferencji okrągłego stołu dwa obozy: jeden z nich, ku któremu skłaniać się ma również min. Macdonald, gotów jest

za cenę dojścia konferencji do

skutku na daleko idącą ustępiwa na rzecz żądań Muftiego

t. j. przede wszystkim na wyeliminowanie z obrad przedstawicieli opozycji i na zaakceptowanie z góry podstawowych postulatów arabskich w sensie zniesienia deklaracji Balfoura, drugi obóz natomiast stoi na stanowisku bezprzedmiotowości obrad o ile toczyć się będą one miały jedynie z przedstawicielami ekstremistów arabskich i na płaszczyźnie całkowitej negacji żydowskich praw do Palestyny.

Konferencja min. Csaky z marsz. Göringiem.

Berlin, 18. 1. (PAT) Wczoraj w godzinach porannych nastąpiło złożenie przez min. hr. Csaky'ego wieńca przy pomniku bohaterów niemieckich, a w południe udał się on

na godzinna konferencja do marszałka Goeringa.

Po tej wizycie minister Ribbentrop z małżonką wydali na cześć gościa węgierskiego śniadanie w ścisłym gronie, w którym obok posła węgierskiego Sztójaja wzięli udział tylko najbliżsi współpracownicy obu mężów stanu.

daleko idące ulgi dla rolników, liczba słuchaczy P. R. na wsi niepomniernie wzrosła, gdyż na 1 stycznia 1939 wynosiła ponad 350 tysięcy. Tu trzeba zaznaczyć, że właściwy walor tej cyfry uwidoczni się dopiero wówczas, gdy przypomni sobie, że odbiornik radiowy na wsi nie jest sprzętem indywidualnym, ale zbiorowym, z którego korzysta wiele rodzin. Można więc z całą słusznością powiedzieć, że te 350 tysięcy odbiorników na wsi pełni rolę rozsądnych oświaty i kultury wśród ludności wiejskiej. W tym roku rozpocznie się nowy etap radiofonizacji wsi, gdyż P. R. ogłosiło konkurs na popularny odbiornik ludowy, który pozwoli na radiofonizację wsi przy pomocy aparatów głośnikowych.

— WYSTAWA Zw. Zaw. Polskich Artystów Plastyków w Łodzi otwarta jest codziennie w godz. 10—4 w lokalu Lwowski. Zaw. Zaw. Artystów Plastyków przy placu Mariackim l. 9.

— POSIEDZENIE SEKCJI HISTORII SZTUKI I KULTURY odbędzie się we czwartek, dnia 19-go bin. o godz. 18-tej w

Zakładzie Sztuki Polskiej i Wschodnio-Europejskiej (gmach postępowy, II. piętro od frontu). Na porządku dziennym referat naukowy dra Karola Estreichera pt. „Artystyczna droga Matejki”. Gościom wstęp dozwolony

— ODCZYT O WYCHOWANIU. W dniu 24 bm. w sali I. Państw. Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika, Kubali 4 odbędzie się odczyt prof. UJK. dra B. Suchodolskiego „Rola wychowania w epoce współczesnej”. Początek o 19-tej. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

— KOŁO PAN Lw. Zaw. Zw. Artystów Plastyków zaprasza na odczyt pt. „Montaż literacki jako próba współczesnego realizmu”, który wygłosi Debora Vogel, autorka tomu montażu pt. „Akacje kwitną”. Prelekcja ta, zapowiadająca się niezwykle ciekawie ze względu na aktualność tego zagadnienia w sztuce, odbędzie się w czwartek, 19 bm. o 19-tej w lokalu przy pl. Mariackim 9.

— POWSZECHNE WYKŁADY. Dr Bol. Włodz. Lewicki, publicysta filmowy wygłosi cykl wykładów pt. „W kręgu zagadnień

Z TEATRU WIELKIEGO.

Kot w butach.

Baśń sceniczna Wandy Dobaczewskiej z muzyką J. Munda. Reżyseria M. Szpakiewicz, dekoracje M. Różańskiego.

Jest kwestią dyskusji, czy teatr dziecięcy powinien i w jakiej formie — operować postaciami wychowawczymi. Są one nawet konieczne, jeśli idzie o zdanie piszącego te słowa. Niemniej tekst Dobaczewskiej point tych nie posiadał i to trzeba zaznaczyć. Całość jest nastawiona na moment przygody i groteski. Młoda publiczność porwana jest samą dynamiką gry scenicznej.

Przedstawienie „Kot w butach” jako robotą teatralną z wielu względów udane i rzetelne w budowie. Nareszcie piękne dekoracje w baśni; tego bardzo przedstawienia dla dzieci brakowało. Reżyseria sprawną i inteligentną. Partie taneczne doskonale. Z zespołu aktorskiego wybija się na pierwszy plan Surowa, grający samego „kota w butach”. Rola jest odegrana z temperamentem i najwidoczniej dobrze przepracowana. Ponadto swoje robi żywy talent sympatycznego młodego aktora. Reszta zespołu — na poziomie!

Freudowska teoria snów.

Komedia A. Cwojdzńskiego w wykonaniu H. Cieszkowskiej i T. Frenkla.

Ze wznowiono tę sztukę Cwojdzńskiego, stało się bardzo dobrze. Sztuka jest diabelnie dowcipna i inteligentna, cieszy się przy tym powodzeniem. Ale skoro już sprowadzono tzw. występowców, dlaczego nie Romanównę i Maszyńskiego? Obsada obecna — zwłaszcza Cieszkowska — nie pokonuje trudności i subtelności tekstu. Nic dziwnego. Charakter gry jest ponadto farsowy, co gubi wszystkie piana i pianissima tekstu. Tego robić nie można. Jest w tej sztuce mnóstwo zdradliwych szczegółów. Trzeba je uwzględnić koniecznie. Jest ponadto szereg przemilczeń i ściszeń. Trzeba je wygrać. Inaczej bowiem przepada dowcip i lekkość tej kapitalnej anegdoty o psychoanalizie i laikach. B. W. L.

CHŁOPIEC KTÓRY SPOWODOWAŁ ŚMIERĆ LEKARZA — ZGŁO SIŁ SIĘ.

(a) W dniu wczorajszym w Komisariacie P. P. zgłosił się ów chłopiec, którego tyczka spowodowała śmierć lekarza dra Wł. Garbicza. Jest nim Mieczysław Karol Walczyk (ul. Zadwórzanska 47). Walczyk zeznał, że szofer autodożożki, którą jechał dr Garbicz, postrącił go tak gwałtownie, że tyczka przechyliła się i utknęła w oknie samochodu. Walczyk pomimo wezwań w prasie i przez radio nie zgłaszał się dotychczas, gdyż obawiał się pociągnięcia do odpowiedzialności karnej.

KILO CHLEBA ZA DZIEŃ PRACY W SOWIETACH.

W rolnictwie sowieckim coraz częściej notowane są wypaoki spekulacyjnej sprzedaży t. zw. „trudni”, t. zn. prawa kolektywizowanych chłopów do otrzymania wynagrodzenia w naturze za pracę w kolektywach rolnych. Handel ten uprawiany jest w szerokich rozmiarach przez pracowników zarządów kolektywów rolnych. Przeciętą ceną, za którą odkupywane jest to prawo, wynosi przeciętnie 1 rubel (równoważność 1 kg chleba) za dzień pracy. W okręgu dnipropropetrowskim aresztowano buchaltera stacji maszynowo-traktorowej — Kapenko, który odkupił za 150 rb. prawo jednego włościanina do wynagrodzenia za 128 dni pracy. Jak ustaliło dochodzenie, spekulacje tego rodzaju uprawiają również niektóre instytucje sowieckie. W związku z tym sowieckie władze bezpieczeństwa dokonały licznych aresztowań.

filmowych”. Pierwszy wykład „Materiał i narzędzie” odbędzie się w piątek, 20 bm. o godz. 19-tej w sali Kopernika, Uniwersytet, ul. Mierszałkowska 1. Wykłady ilustrowane będą obrazami świetlnymi. Wstęp 50 gr., dla młodzieży 20 gr.

— POKAZ FILMOWY Włodz. Puchalskiego z objaśnieniami odbędzie się w piątek, 20 bm. o godz. 19.30 w Kasynie i Kole Liter.-Artyst. Bilety w cenie 50 gr. do 2 zł. do nabycia w przedsprzedaży u G. Seyfartha przy ul. Akademickiej 6, wieczorem przy kasie w Kasynie.

KRONIKA MIEJSKA.

Nagła śmierć w restauracji. Wczoraj wieczorem zmarł nagle w swej restauracji przy ul. Podlewskiego 3 właściciel tej restauracji Zygmunt Swynarek. Lekarz dzielnicowy polecił zwłoki odstawić do Instytutu medycyny sądowej.

Przebiecie nożem. Wczoraj wieczorem w poblizu kina „Wanda” przy ul. TSL. nieznanymi osobnikami przebito nożem 14-letniego Mieczysława Maciejowskiego (Zborowskich 9) poczem zbiegli.

Pożar w sklepie spożywczym. Wczoraj w godzinach wieczornych w sklepie spożywczym Toni Schneck przy ul. Boimów 27 po wstał pożar od eksplozji primusu. Straż pożarna ogień ugasiła. Szkoda wynosi około 50 zł.

Debata w Sejmie nad budżetem Min. Opieki Społ.

(Dalszy ciąg ze strony 1-szej).

(P. min. Kościalkowski: Szczawnica jest własnością prywatną.)

Pos. Pankiewicz oświadcza, że jest upoważniony, aby w imieniu prezydium zjazdu Światowego Związku Polaków z zagranicy złożyć Rządowi Rzeczypospolitej wyrazy serdecznego podziękowania za wzięcie pod swoją opiekę inwalidów Wojska Polskiego, zamieszkałych we Francji. Zapewnienie im pomocy jest naszym daniem honoru.

Mówca zapowiada, że w porozumieniu z pos. Wagnerem, orędownikiem tej sprawy, pozwoli sobie zgłosić wniosek, zapewniający pomoc dla ochotników armii polskiej w Stanach Zjednoczonych.

Na tym zarządzono przerwę obiadową.

DYSKUSJA.

Po przerwie obiadowej zabrał głos w dalszej dyskusji ks. Padacz, który zgłosił wniosek, żeby 1 procent dochodów skarbu państwa z monopolu spirytusowego był przeznaczony na walkę z alkoholizmem.

Pos. Głowacki porusza sprawę opieki nad bezrobotnymi niezdolnymi do pracy uczestnikami walk o niepodległość.

Pos. Celewicz z zadowoleniem podnosi zwiększenie kredytów na chałupnictwo wiejskie i apeluje o większe dotacje dla południowo-wschodnich okręgów górskich.

Pos. Pikusa uważa, że nasza organizacja służby zdrowia może być wzorem dla zagranicy. Świat pracy stanowi 1/3 całej ludności kraju. Też podaje o materialne i kulturalne społeczeństwa będące miało pierwszorzędne znaczenie w całym rozwoju Rzeczypospolitej.

Pos. Jahoda-Zółtowski w związku z bliskim terminem wygaśnięcia obniżenia stawek ubezpieczeniowych prosi p. ministra o dalsze przedłużenie tych obniżek.

Pos. Sowiński w związku z poruszoną przez pos. Gdulę sprawą czasu pracy i urlopów powiedział: Mamy w Polsce najdłuższe urlopy nawet po ich skróceniu, mamy kapitał droższy, świąt najwięcej w Europie, urzędnicy gorsze, czas pracy krótszy.

Pomysły blumowskie, które narażały Francję na wielomiliardowe straty, mogą dla Polski być zabójcze.

Pos. Sommerstein uważa, że kwoty na opiekę nad emigrantami winny być powiększone w budżecie Min. Opieki Społ. Mówca domaga się poparcia dla emigracji żydowskiej. Wreszcie przechodzi do sprawy likwidowania drożdżowni w Lesienicach, stojącej na wysokim poziomie technicznym, a jednocześnie otwierania nowych fabryk.

ZAGADNIENIE BUDOWNICTWA

Pos. Muepsch po zobrazowaniu zagadnienia budownictwa, stwierdził, że wysiłki ministerstwa winny iść w następujących kierunkach:

- 1) przez zwiększenie kredytów na budownictwo T. O. R.,
- 2) przez oddziaływanie na kapitały prywatne i publiczne, a w szczególności na Z. U. S., aby zainteresowały się budownictwem społecznym. Tymczasem, jak słychać, Z. U. S. lokuje kapitały w budownictwo większe. (Pos. Wagner: 5-pokojowe mieszkania.) — Wciągnięcie kapitałów do małego budownictwa znalazło by silny odzew m. in. w Centralnym Okręgu Przemysłowym gdzie pracodawca jest zainteresowany w dostarczeniu mieszkań dla swych pracowników.
- 3) przez dopuszczenie do mieszkań budowanych przez T. O. R. także pracowników umysłowych, których poziom zarobków nie przewyższa zarobków robotniczych, t. j. mniej więcej 250 zł. miesięcznie.

FUNDUSZ PRACY.

Pos. Krupski podnosi wielkie znaczenie dotacji dawanych przez Fundusz Pracy na cele rozwoju wsi, zwłaszcza na ziemiach wschodnich, które przez oświatę, kulturę i dobrobyt coraz silniej związane będą z Rzpłiłą.

Mówca kończy przemówienie ape-

lem, żeby minister znalazł w ramach nadchodzącego budżetu możliwość uwzględnienia projektów wschodnich wojewódzkich biur Funduszu Pracy, przyjmując je jako dolną granicę.

Pos. Grochowski poruszył zagadnienie populacyjne, stwierdzając m. in., że musi się ono opierać na niewzruszonej podstawie etyki chrześcijańskiej, jeżeli Polska ma spokojnie paść w przyszłość. Mówca przeszedł następnie do sprawy odpoczynku niedzielnego, ubezpieczenia służby kościelnej i wreszcie domagał się zastrzeżenia walki z handlem żywym towarami i narkotykami.

Pos. Józwiak apeluje o nowelizację art. 95 ust. 4) i 5) ustawy z 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

Pos. Nowara wskazuje na krytyczny stan rynku pracy na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i apeluje o zwiększenie kredytów z Funduszu Pracy na zatrudnienie bezrobotnych na tym terenie.

Pos. Milewski występuje w obronie

samorządu ubezpieczeniowego, poddając w wątpliwość realność ubezpieczeń długoterminowych, a następnie podaje krytykę gospodarkę Z. U. S.

Pos. Somerstein porusza jeszcze sprawę Zbąszynia.

Z kolei wygłosił dłuższe przemówienie minister Op. Społ. Kościalkowski.

Po min. Kościalkowskim wicemin. Piestrzyński udzielił krótkiej odpowiedzi na poruszoną przez p. Szymanowskiego sprawę Szczawnicy. W każdym razie stwierdzam — zakończył wicemin. Piestrzyński — że Szczawnica jest jednym z najwartościowszych uzdrowisk polskich a jednocześnie najnieudolniej prowadzonym.

Następnie referent pos. Żyboński udzielił odpowiedzi na poruszone przez innych mówców zagadnienia, po czym w głosowaniu budżet Ministerstwa Opieki Społecznej przyjęto w drugim czytaniu bez poprawek.

Prace Komisji budżetowej Senatu nad budżetem na rok 1939-40.

Warszawa, 18. 1. (PAT) W dniu wczorajszym rozpoczęła swe prace nad budżetem na rok 1939/40 Komisja budżetowa Senatu.

Na wstępie przystąpiono do rozpatrzenia preliminarza budżetowego Prezydenta Rzeczypospolitej. Budżet ten referował sen. Róg w obecności zastępcy szefa Kancelarii cywilnej dr. Skowrońskiego oraz zastępcy szefa Gabinetu woj. Prezyd. R. P. płk. Kobyleckiego. Sprawozdawca przypomniał, że w roku ub. Komisja budżetowa Senatu, omówiwszy prawa, prerogatywy i obowiązki Prezydenta, stwierdziła, że budżet jest zbyt skromny wobec ogromu zadań i odpowiedzialności, które na prezydencie ciąży.

Następnie sen. Barcikowski zreferował budżet Sejmu, stwierdzając, że wydatki w roku bież. przewiduje się większe o 4.000 zł. przy takich samych dochodach co w r. 1938/39 Komisja budżetowa Sejmu wprowadziła pewne zmiany, m. in. zwiększając kredyty o 18 tys. zł. na koszty reorganizacji sekretariatu marszałka Sejmu oraz obsadzenie sekretariatu Komisji dla zmiany ordynacji wyborczej. Dalej sprawozdawca

przedstawił stan prób z aparatem stenografującym „TeleOrdem”.

Decyzja wprowadzenia aparatów samopiszących nie godzi w żadnej formie w interesy urzędników Biura sejmowego, którzy do tej pory stanowią kadrę stenografów, ponieważ musi być zachowana pewna dwutorowość pracy i w dalszym ciągu konieczna jest obsługa stenografów, iakkolwiek w zmniejszonym składzie.

W dyskusji sen. Skoczylas prosi o wyjaśnienie zmian, wprowadzonych do budżetu Sejmu przez Komisję sejmową.

Sprawę tę wyjaśnia wicemin. skarbu Grodyński oraz w końcowych wywodach ref. sen. Barcikowski.

B. prem. Flandin przeciw polityce interwencji w Hiszpanii.

Paryż, 18. 1. (PAT) Drugi dzień debaty nad polityką zagraniczną w Izbie deputowanych rozpoczął się w atmosferze niezbyt wielkiego zainteresowania. Rano tylko 30 deputowanych było zebranych na sali. Na ławie ministerialnej obecny był jedynie min. Bone, który powrócił z Genewy do Paryża.

Pierwszy mówca dep. Margaine reprezentujący lewicę partii radykalnej, skonstatował, iż wynik ostatniego roku w dziedzinie polityki zagranicznej był dla Francji niezwykle ujemny.

We wrześniu 1938 roku — oświadczył mówca — kierowaliśmy się jedynie strachem przed wojną.

Tym też można wytłumaczyć sobie fakt stale wzrastających żądań niemieckich. Niestety jednak, uprzednio w sprawie hiszpańskiej Francja zajęła

Z kolei sen. Malinowski przedstawił sprawozdanie z preliminarza budżetowego Senatu.

W dalszym ciągu obrad budżet Kontroli Państwowej zreferował sen. Stolarski, który na wstępie, zgodnie ze stanowiskiem referenta na Komisji sejmowej, podniósł

konieczność nowelizacji ustawy o kontroli państwowej wobec zmian, jakie zostały dokonane w Konstytucji.

W dyskusji nad budżetem N. I. K. pierwszy przemówił sen. Tworzylde, który wysuwa postulat, by do N. I. K. wszedł reprezentant narodu ukraińskiego.

Sen. Bisping zwraca uwagę na konieczność ścisłej współpracy N. I. K. z Komisją Kontroli Długów Państwa.

Sen. Malski opowiada się za zreorganizowaniem aparatu kontrolującego w tym kierunku, by jak najprędzej można było ustalić, kto za dany czyn jest odpowiedzialny.

Sen. Barcikowski utrzymuje, że nie można kontroli rozszerzać do przesady.

Z kolei głos zabrał prezes N. I. K. gen. Krzemieński. Nowa konstytucja sprawdza konieczność nowej ustawy o kontroli państwa. Rząd podjął już prace konkretne i opracowany został projekt ustawy, który był przedmiotem szeregu konferencji.

W odpowiedzi p. Tworzylde muszę oświadczyć, że Najwyższa Izba Kontroli jest urzędem, którego czynności podlegają kontroli parlamentu. Wprowadzenie reprezentanta narodu ukraińskiego, jak się tego domaga pan senator do urzędu, byłoby niezgodne z Konstytucją i ustawą o N. I. K.

W końcowych wywodach sprawozdawca sen. Stolarski m. in. sprzeciwił się wnioskowi sen. Tworzylde.

Na tym obrady Komisji zakończono.

NARADA NA ZAMKU.

Warszawa, 18. 1. (PAT) P. Prezydent R. P. przyjął w dniu wczorajszym w obecności P. Marszałka Śmigłego-Rydzia Prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja-Składkowskiego i Wicepremiera inż. Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach Rządu.

Z KANCELARII CYWILNEJ PANA PREZYDENTA.

Warszawa, 18. 1. (PAT) Z polecenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej szef kancelarii cywilnej dziękuje niniejszym wszystkim instytucjom, zrzeczeniom i osobom, które złożyły względnie nadesłały P. Prezydentowi R. P. życzenia z okazji Nowego Roku 1939.

* * *

Warszawa, 18. 1. (PAT) P. Prezydent R. P. przyjął wczoraj gen. Janusza Głuchowskiego, I-go Wiceministra Spraw Wojskowych.

POLACY W PREZYDIUM C. I. E.

Krynica, 18. 1. (PAT) Międzynarodowa Rada Studentów obrała prezesem C.I.E. Jerzego Przeździeckiego.

Kandydatura ta, wysunięta przez przedstawiciela Francji p. Lanclus, została przyjęta przez akklamację.

Poza tym ze strony Polski do Rady C.I.E. wszedł Zbigniew Piątkowski, do komisji finansowej, oraz Aleksander Pilarski — do komisji sportowej.

ROZMOWA MIN. KOMARNICKIEGO Z LORDEM HALIFAXEM.

Genewa, 18. 1. (PAT) Poseł R. P. w Bernie min. Komarnicki, który przy był do Genewy w godzinach popołudniowych, przyjęty został w poniedziałek przez lorda Halifaxa na jego życzenie i odbył z nim półgodziną rozmowę.

NA OTWARCIE PIERWSZEGO SEJMU SŁOWACKIEGO.

Praga, 18. 1. (PAT) Premier Beran i minister obrony narodowej gen. Syrovy udali się wczoraj po południu do Bratysławy, gdzie na zaproszenie rządu słowackiego wezmą udział w uroczystym otwarciu pierwszego sejmiku słowackiego.

KATASTROFA LOTNICZA.

Bruksela, 18. 1. (PAT) W pobliżu lotniska Nivelles spadł z wysokości 1000 m. nowy samolot wojskowy. Pilot poniósł śmierć na miejscu.

Flandina, który wystąpił, zgodnie zresztą z oczekiwaniami, jako rzecznik polityki monachijskiej i imperialnej. P. Flandin wychodził z założenia, iż polityka francuska, która utraciła swe dotychczasowe podstawy, winna znaleźć nowe koncepcje. Przede wszystkim winna ona zrewidować wszystkie swe specjalne zobowiązania, jakie swe go czasu Francja zaciągnęła w związku z art. 16 paktu Ligi Narodów. Francja powinna odzyskać swobodę działania, co jednak — zdaniem p. Flandin — nie oznacza wyrzeczenia się przez Francję interesowania się sprawami Europy środkowej, zwłaszcza tam, gdzie będą tego wymagały interesy francuskie.

Omawiając kwestię hiszpańską, b. premier

wypowiedział się kategorycznie przeciw polityce interwencji w Hiszpanii,

atakując rządy frontu ludowego za potajemne pomaganie hiszpańskiemu rządowi republikańskiemu. Drugi gabinet Bluma — oświadczył p. Flandin — pozwolił na sprowadzenie do Hiszpanii 50 tys. ton materiału wojennego.

Debata nad sprawą hiszpańską odbyła się wśród dużego poruszenia, zwłaszcza gdy następny z kolei mówca, deputowany prawicowy Taitinger oświadczył, że interwencja mocarstw zagranicznych zaczęła działać najpierw na rzecz rządu barcelońskiego, a dopiero później na rzecz gen. Franco.

Dep. Taitinger jak i b. prem. Flandin stanął na stanowisku konieczności nawiązania przez Francję stosunków dyplomatycznych z Burgos.

stanowisko, które również można wytłumaczyć jedynie strachem przed wojną. Mówca domaga się polityki stanowczej, a przede wszystkim uniezależnienia polityki francuskiej od polityki angielskiej.

Dep. Deschizeaux starał się przeprowadzić syntezę między koncepcjami politycznymi t. zw. grupy monachijskich i zwolennikami aktywnej polityki zagranicznej.

O ile chodzi o sprawę hiszpańską, to mówca oświadczył, iż

Francja stoi w przededniu przegranej na dwóch odcinkach.

Przed polityką francuską są dwie możliwości: albo otwarcie granicy Pirenejów, albo wysłanie charge d'affaires do Burgos.

Po południu obrady wypełniło wielkie przemówienie b. premiera

